

A béke fenntartása - egy új megközelítés

Miroslav Lajčák

Amikor az Egyesült Nemzetek Szervezete létrejött, az alapítói egy másfajta világot képzeltek el.

Egy olyan világot, amiben a nézeteltéréseket konferenciatermekben oldják meg, nem a csatatéren. Egy olyan világot, amiben a háborúkat megállítják mielőtt kirobbannának. Egy olyan világot, ami nem várja meg, hogy sokak élete elveszen, mielőtt cselekedne.

Ma a világ számos részén terjedőben vannak az erőszakos konfliktusok. És ezek a konfliktusok egyre inkább elhúzódnak, összetettebbek és egyre több halálos áldozattal járnak. A civil lakosság ma már nem a konfliktusok velejáró áldozata, hanem kifejezett célpontja a közvetlen támadásoknak. Emberek soha nem látott számban hagyják el otthonukat a félelem és kilátástalanság miatt.

Az ENSZ-nek ezért új megközelítést kell alkalmaznia a béke eléréséhez.

Április 24-25-én a béke megőrzésével foglalkozó magas szintű ülést hívok össze New Yorkban. A találkozáson a világ vezetői fognak összegyűlni, hogy megosszák ötleteiket a konfliktusok megelőzéséről, a mediációról, a párbeszédről és diplomáciáról. A rendezvény része lesz annak a szélesebb körű kezdeményezésnek az ENSZ-ben, aminek célja, hogy a világszervezet sikerebb legyen a béke elérésében.

Amikor békéről beszélek, olyan békére gondolok, ami tartós és biztosra vehető. Olyan békéről, ami nem tűnik el a következő választási ciklusban. Olyan békéről, ami nem évekig vagy hónapokig tart ki, hanem generációkon keresztül.

Ezt hívjuk a béke „fenntartásának”. Ez az, amiért dolgoznunk kell – ahelyett, hogy megoldások után kapkodjunk miután már kitört egy konfliktus.

Vannak akik szerint az igazi, tartós béke elképzelhetetlen a világ egyes részein. Személyesen tapasztaltam meg, hogy ez nem igaz. Amikor Montenegro függetlenné vált Szerbiától, a béke nem volt magától adódó. Sőt, egyesek súlyos konfliktust jósoltak. De az intenzív diplomáciai erőfeszítéseknek és a politikai akaratnak köszönhetően a béke végül felülkerekedett. És tartósnak bizonyult. A mai napig semmi jele annak, hogy meginogna a jövőben.

Az elmúlt hónapban Kolumbia nyugati részébe utaztam, ahol inspiráló volt látni, hogy a helyi őshonos közösségek az ENSZ-szel közösen építik a békét a társadalmi kötelek megerősítésével. Ihlető volt látni, hogy a falusi lakosság – akik közül egyesek több mint 50 éve konfliktusban éltek – izgatottan néz a jövő elébe. Egy nő megosztotta velem a kolumbiai nép eltökéltségét amellet, hogy a társadalom ne essen vissza a konfliktusba.

Ez csak két konkrét példa a béke fenntartásáról, ami napjainkban is a világ minden részén megfigyelhető. A legtöbb diplomáciai tárgyalás New Yorkban zajlik. De a párbeszédünknek a konkrét helyi tapasztalatokra kell támaszkodnia. Ki kell hangsúlyoznunk, hogy min dolgoznak az igazi békefenntartók: a Libériában nők által működtetett békeházaktól kezdve, a mediációt oktató tanfolyamokig Kirgizisztánban. Az áprilisi magas szintű rendezvényen ezért különböző országokat, társadalmakat és szektorokat képviselő szereplők fognak összegyűlni, hogy megosszák egymással a tapasztalataikat.

A béke fenntartásához természetesen nem elég az elvi támogatás, konkrét forrásokra is szükség van a megvalósításához. Több befektetésre van szükség a megelőzés terén. Amikor egy konfliktus miatt egy társadalom összedől, a társadalom szövete felbomlik. Épületeket rombolnak le, amiket senki nem épít újjá. A fizetéseket nem utalják. A víz nem folyik a csapokból.

Ilyenkor pénzt költünk az újjáépítésre. És sokkal többet, mint amennyibe a megelőzés kerülne. Nem beszélve a szenvedésről, amit megelőzhetnénk, ez pénzügyi szempontból is értelmetlen. Ha csak néhány országban növelnék a pénzügyi befektetést a béke fenntartásához, a nemzetközi közösség több milliárd dollárt tudna megspórolni.

A nap végén nem szabad elfelejtetünk, hogy az ENSZ a béke megőrzése céljával jött létre. Ezt szimbolizálja a zászlója is. A konfliktusok sikeres megelőzése kellene, hogy legyen a szabály, nem a kivétel.

Az ENSZ feladata, hogy a béke „brókere” legyen világszerte.

--

Miroslav Lajčák az ENSZ Közgyűlés elnöke.